

Етноархітектура Волинського Полісся

Поліське житло унаслідувало давньоруську традицію будувати зруби-кліті. В Х столітті, хати були однокамерними і прямокутними, площею 9-15 м². Багато століть в будівельній традиції нічого не мінялось. В музеї Пирогів експонується однокамерна хата з села Самари, збудована в 1587 році. Це найдавніша збережена дерев'яна хата в Україні. Такі будинки зустрічались на Поліссі ще на початку ХХ століття.

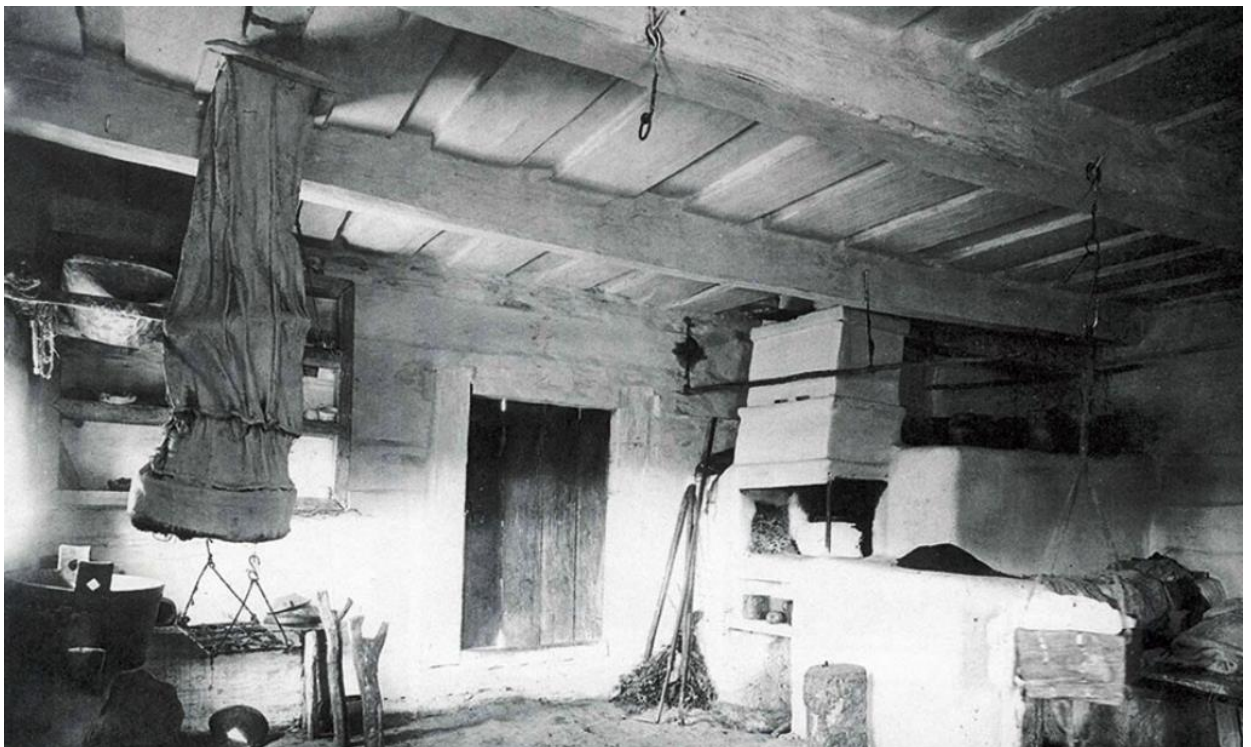
Хата з с.Самари

Стіни зводили переважно з соснового лісу, іноді брали осокор, липу чи іншу деревину. Використовували колоди, напівколоди і бруси. Для їх виготовлення, колоду розколювали і протесували, або різали на тартаках чи спеціальною ручною пилкою. Невеликі волокові вікна закривались волівими міхурами і дерев'яними заслонами. Крили житньою соломою, очеретом, плахами, гонтом, і навіть дерном.

Поліська вулиця с.Судче

З часом, поліське житло набуває планування типового для всієї України: Комора – Сіни – Хата. Біля входу, з однієї сторони піч а навпроти мисник. По діагоналі від печі покуть, де розміщені домашні ікони і стіл. Попід стінами лави, перед столом ослін – масивна лава на ніжках. Для одягу жердки і скриня. Для освітлення ввечері використовували посвіт – ковпак під яким горіли скіпки лучини чи просто сухої деревини.

Інтер'єр хати. Волинське Полісся 1931р.

Поліські житла часто мали двоє входних дверей, в головному фасаді і навпроти, в тильному. В 20-х роках минулого століття в багатьох хатах кухня відокремлюється від кімнати грубкою і перегородкою.

Довга хата с.Піщане

Дві хати с.Нова Руда

На півночі Волині, до нашого часу, збереглись довгі хати. Де під одним дахом із житловими приміщеннями розташовуються господарські будівлі. Зустрічаються і комплекси з двох хат, збудованих в різний час.

Закритий двір з с.Солов'ї

Закритий двір с.Личини

В селах розташованих вздовж Турії можна побачити садиби схожі на невеликі фортеці. Про це писав відомий дослідник Архип Данилюк «До унікальних пам'яток садибного будівництва належать замкнуті двори — підварки, окружні двори, де під одним дахом розташовані і житло, і господарські будівлі. Наприкінці 60-х років у селах Велимче, Датинь Ратнівського, Сошине, Качин, Запруддя, Залісся Камінь-Каширського районів ще можна було побачити багато окружних дворів різноманітного планування і розмірів.»

Хата крита гонтом с.Градиськ

Господарство в колишньому містечку Стобихва